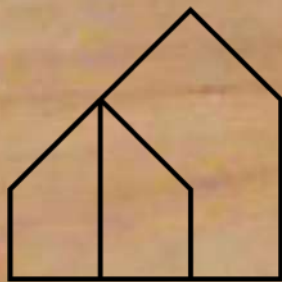

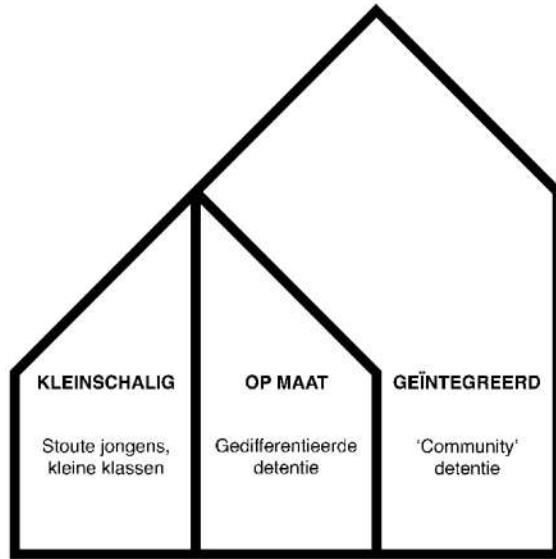

JAARVERSLAG

2017

de huizen

de huizen

toekomst- en oplossingsgerichte strafuitvoering

Het detentieconcept van De Huizen voorziet in de vervanging van gevangnissen door detentiehuisen.

De gevangenis zoals we die kennen is de vrucht van de industriële samenleving. Onze samenleving ziet er helemaal anders uit dan twee eeuwen geleden en het is logisch dat ook het 'ultimum remedium' (de vrijheidsberoving) andere vormen aanneemt.

Het detentiehuis (kleinschalig, telkens anders en maatschappelijk verweven) is de 'detentie 2.0'.

In 2017 focuste vzw De Huizen verder op haar sensibiliserende en adviserende rol om de opstart en verdere uitrol van detentiehuisen in België en Europa tot een niet te stuiten beweging te maken.

Na de uitgave van '[Huizen. Naar een duurzame penitentiaire aanpak](#)' in het Nederlands en '[Les Maisons. Vers une approche pénitentiaire durable](#)' in het Frans (ASP Editions), zorgde vzw De Huizen voor een Engelse uitgave: '[The Houses. Towards a sustainable penitentiary approach](#)'.

Dit kadert in de toenemende internationale interesse voor ons concept, en onze eigen plannen om in de komende jaren een internationale beweging rond 'small-scaled community detention' op gang te trekken.

De Huizen blijft erg actief communiceren met en in de pers, zowel met eigen **persacties** als door te reageren op geralateerde nieuwsitems en in te gaan op vragen naar interviews. We namen o.a. deel aan Op.Recht.Mechelen, bij '[Woonst, werk, wijf](#)' van het 'Hof van Savooien', het debat '[Utopia, tussen daad en droom](#)' en het Canvas debat [Wanderlust](#) over Mensenrechten.

SENSIBILISERING

De [website](#) werd vernieuwd, verscheen in 3 talen (Nederlands, Frans en Engels) en kreeg een professionelere en responsieve vorm.

We maakten een [facebookpagina](#) aan waarop geregeld inspirerende artikels gepost worden, of nieuwsitems die gelinkt kunnen worden aan het concept van De Huizen.

SENSIBILISERING

In het kader van sensibilisering van het brede publiek i.v.m. de komst van detentiehuisen, werkten we een programma '[Huizen On Tour](#)' uit waarbij een aantal sprekers uitleg geven over het concept van De Huizen, afgewisseld met jailsongs door Marijn Devalck en gevolgd door een gesprek met het publiek. In 2017 ging een editie door in cc Het Perron in Ieper.

Op uitnodiging van vzw Straatwoordenaar namen we deel aan een huiskamergesprek, waarbij we in gesprek gingen met buurtbewoners.

Op 9 januari 2017 organiseerden we een [persconferentie](#), in samenwerking met de minister van Justitie Koen Geens. Hierbij overhandigden wij onze aanbevelingennota, onderschreven een aantal sprekers het belang van detentiehuisen, en sprak de minister een duidelijke verbintenis uit.

Regisseur Michaël Roskam hield naar aanleiding van de release van zijn film *Le Fidèle* een warm [pleidooi voor detentiehuisen](#).

TRANSITIEHUIZEN

In het voorbije jaar kregen we een stuk van ons programma politiek vertaald. Transitiehuizen voor gedetineerden in de laatste fase van hun detentie worden thans op wetgevend en organisatorisch vlak voorbereid. Verschillende verenigingen en lokale besturen bereiden zich sindsdien voor om initiatief te nemen en een plaats te geven aan zo'n transitiehuizen. Vzw de Huizen ondersteunt hen waar nodig, bijvoorbeeld met onze [‘aanbevelingen voor kwalitatieve en succesvolle transitiehuizen’](#).

Op **20.12.2017** zei Minister Koen Geens in de Commissie voor de Justitie: *“Wat de transitiehuizen betreft, met als kenmerken kleinschaligheid en nabijheid bij het maatschappelijk weefsel, houdt de beslissing van de Ministerraad in dat in eerste instantie pilootprojecten van een 15-tal plaatsen zullen worden gecreëerd. Daarna kan, mits een positieve evaluatie, na een periode van ongeveer een jaar, in bijkomende capaciteit worden voorzien om zo tot honderd plaatsen te komen. De wettelijke basis om veroordeelden in een transitiehuizen te kunnen plaatsen, dat in wezen extramurale gevangenis capaciteit behelst, zal kortelings aan de commissie voor de justitie worden voorgelegd. Na de goedkeuring in het Parlement kan dan werk worden gemaakt van het uitvoeringsbesluit dat de normen zal bepalen waaraan een transitiehuis moet voldoen en kan een oproep worden gepubliceerd voor kandidaat-organisaties die een dergelijke inrichting wensen uit te baten. Het is mijn betrachting om in het voorjaar van 2019 met de pilootprojecten van start te kunnen gaan.”*

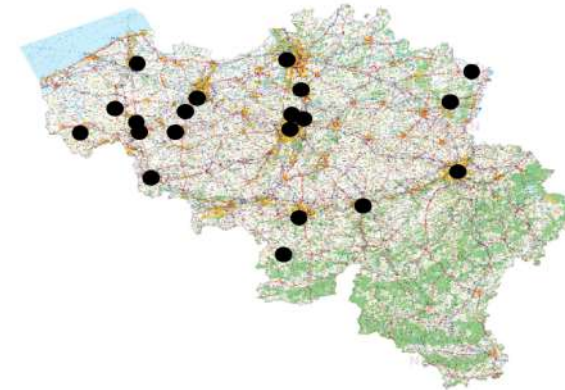

De keuze om een ‘oproep te lanceren voor kandidaat-organisaties’ heeft op vele plaatsen in het land energie losgemaakt van **besturen, wakkere burgers en organisaties**.

Deze plaatselijke initiatieven startten zeer divers: vanuit een burgemeester, een organisatie met de ambitie om een transitiehuis te runnen, een regionale stuurgroep, iemand met een site ter beschikking, ...

Een groot deel van de energie van onze vzw ging in 2017 naar het ondersteunen van deze initiatieven. Het ongeduld van onderuit staat meer en meer op gespannen voet met de traagheid van de politieke besluitvorming, die hoe dan ook verschillende echelons passeert. Onze vzw staat spagaat over dit spanningsveld.

TRANSITIEHUIZEN

Naast de aanbevelingennota, die onder andere gericht is op lokale besturen en organisaties die interesse hebben in de opstart van een transitiehuis, gaan we ook ter plekke om vragen te beantwoorden, stakeholders bijeen te roepen, te bemiddelen, signalen te verzamelen om door te spelen aan de federale overheid, te informeren en inspireren, ...

Vzw De Huizen adviseert bij de volgende stappen na het eerste initiatief. Dit komt vaak neer op het aanvullen van de puzzel tot er 3 elementen aanwezig zijn: een site, een lokaal bestuur en een organisatie. Daarnaast brengt vzw De Huizen ook verschillende betrokkenen samen, zoals bijvoorbeeld door de opstart van een Franstalige en een Brusselse stuurgroep.

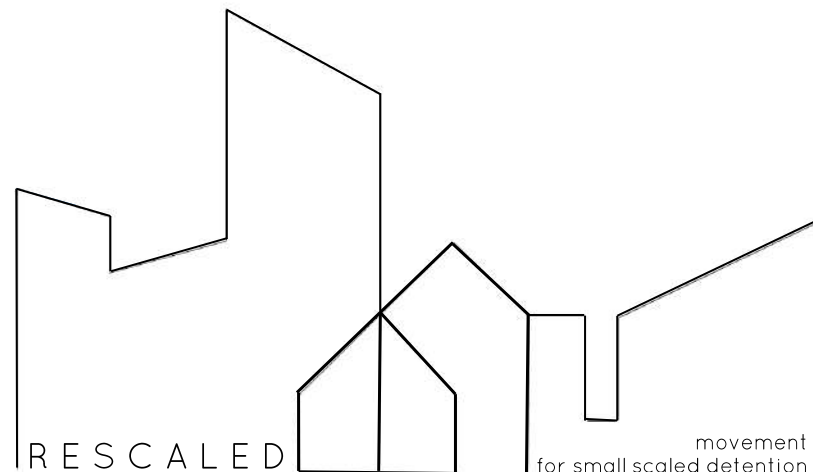

EUROPESE BEWEGING 'RESCALED'

Nieuw in 2017 was de buitenlandse interesse voor ons nieuw detentieconcept. Vzw De Huizen werd benaderd door verschillende buitenlandse organisaties (bv. TAAK uit Nederland, Young In Prison uit Nederland / Afrika, Restorative Justice Nederland) en betrokkenen bij het penitentiair beleid in andere Europese landen, en we presenteerden ons concept als model voor innovatie in rehabilitatie op het ICPA (International Corrections and Prisons Association) congres in London, onder de titel 'building better futures in better buildings'.

We namen het initiatief om een internationale beweging op gang te trekken. Hieruit is een '**European Movement for Small Scale and Community Integrated Forms of Detention**' ontstaan. De vertaling van ons boek naar het Engels en de website in drie talen zijn belangrijke hulpmiddelen in de uitbouw van deze internationale beweging. In november 2017 kwam een eerste groep geïnteresseerden uit diverse sectoren (praktijk, beleid, onderzoek) uit 5 Europese landen samen. Volgend jaar bereiden we een eerste Europees Congres voor.

Wat gestart is als een onderzoek naar de mogelijkheden van kleinschalige detentie, wordt dus meer en meer internationaal erkend als een oplossing voor de gewrongen verhouding tussen – breed genomen – de samenleving en haar klassieke gevangenis, waarbij het de detentie is die zich aanpast aan de nieuwe verwachtingen en niet langer de samenleving is die zich in bochten wringt om de gevangenis te bevruchten.

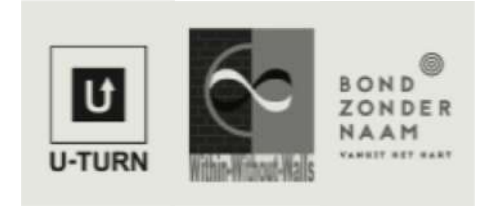

PARTNERSCHAPPEN

De Huizen heeft een aantal expliciete '**partners in crime**'. Dit zijn organisaties die zich formeel uitspreken voor het gedachtengoed van De Huizen, de implementatie ervan mee ondersteunen en van hun kant ook op ondersteuning van hun missie en acties van De Huizen mogen verwachten. Een aantal partners zijn er van in het begin bij, een aantal anderen sloten recenter aan.

Bij de voorbereiding van de komst van de eerste transitiehuizen werken we nauw samen met de verantwoordelijke **kabinetsmedewerkers** van de minister van Justitie Koen Geens, en met de officiële **projectverantwoordelijken** bij EPI. We adviseren hen op hun vraag bijvoorbeeld over het personeelsbestand, we geven hen suggesties en vragen vanuit de lokale initiatieven door, we denken samen met hen na over mogelijke wettelijke verankeringen, we bereiden samen persacties voor, ...

We werken samen met de **Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten** (VVSG). Ze publiceerden een [artikel](#) in hun tijdschrift Lokaal over detentiehuizen. Via hun netwerk voor veiligheid en preventie worden alle betrokken ambtenaren geïnformeerd over de stand van zaken inzake de transitiehuizen en welke ondersteuning ze daarbij kunnen krijgen. In dat kader komt er een draaiboek dat steden en gemeenten kunnen volgen bij de opstart van een detentiehuis.

Al van in de voorbereidende fase werken we nauw samen met **onderzoekers** van verschillende onderzoeksinstituten en universiteiten. Zo geven we geregeld gastcolleges bij vakgroepen criminologie, doen masterstudenten vaak onderzoek naar een deelaspect van De Huizen, kunnen we beroep doen op de expertise van professoren van UGent, UHasselt, VUB, UCL en KULeuven inzake strategie, onderzoek in het buitenland, ... We namen ook deel aan het onderzoeksproject Verrekijker van Moderator en LINC.

VOLGENDE STAPPEN

De werkgroep strategie van De Huizen vormt een belangrijk onderdeel van onze werking en bepaalt de strategische keuzes om uiteindelijk tot de realisatie van het totaalconcept (vervanging van alle gevangenen door detentiehuizen) te kunnen komen. Nadat deze werkgroep eerst de wettelijke verankering van de transitiehuizen en de opstart van een Europese beweging adviseerde, richten we nu onze aandacht op de groep van 18-25 jarige gedetineerden. Hiertoe gebeurde al wat voorbereidend werk in de werkgroep met deskundigen 'Jong, meerderjarig en delinquent', waarop we ons baseren om de volgende stappen voor te bereiden.